

‘Bewortelde stekken van IBN zijn een product van perfectionisten’

Breed assortiment zorgt voor stabiliteit bedrijf

Met 30 miljoen stekken per jaar zijn de kwekerijen van IBN een grote leverancier voor de boomkwekerijsector. Het bedrijf maakte bewust een omslag van specialisatie naar diversificatie en levert inmiddels zo'n duizend soorten en cultivars.

Auteur: Bart Mullink

IBN produceert bewortelde stekken op een aantal locaties in Oost-Brabant. De afzet daar-entegen is in het geheel niet gebonden aan de regio. Die gaat overal naartoe, zo onderstreept directeur Frank van den Bergh. 'Ongeveer 80 procent gaat naar kwekers verspreid door Nederland, de rest naar kwekers in het buitenland.' Dat zijn vooral kwekers in nabije landen zoals België, Duitsland, Polen en Engeland. Maar waar de stek heen gaat, zegt nog weinig over de eindbestemming van de planten. 'Onze klanten kweken ze verder op. Uiteindelijk gaan ze de hele wereld over.'

Wat is de reden om zoveel soorten te willen hebben?

'Onze klanten zorgen dat het aantal soorten gestaag doorgroeit. Door hun veredeling en door mutanten komt het tot nieuwe soorten. Meestal gaat het hierbij om cultivars, die wij stekken en verzorgen. Zo krijgen we er steeds soorten bij. Bij dergelijke ontwikkelingen zijn wij meestal vanaf het begin nauw betrokken. We werken hiervoor ook samen met licentie-bureaus zoals Plantipp, Van Vliet New Plants en Breederplants. Het begint meestal met een

kleine partij stekmateriaal, soms niet meer dan een paar honderd stuks. Zo weinig is wel een uitzondering in speciale gevallen, want wij werken met grote aantallen. Normaal hanteren we als minimum 2000 stuks. Grote aantallen zijn echter geen probleem; soms gaan er in één keer 100.000 bewortelde stekken de deur uit. Als een nieuwe soort het goed blijkt te doen, zal de kweker de productie willen opvoeren en zullen de aantallen stekken snel meegroeien. Er vallen ook weleens soorten af omdat een nieuwe variant beter voldoet, maar meestal blijven de langer bestaande soorten in productie, waardoor het totale aantal soorten per saldo blijft groeien.'

Werk zo'n breed assortiment efficiënt?

'Het maakt voor ons een stabiele jaarrond-productie mogelijk. Dat is van belang omdat wij werken met vast personeel. De mensen kunnen zo het hele jaar doorwerken. Je houdt mensen met ervaring dan ook gemakkelijker vast, wat goed is voor de continuïteit in de organisatie en het hoge kwaliteitsniveau dat we nastreven. Bedrijven die alleen in het voorjaar of de zomer stekken, hebben vaker losse

krachten of hebben de rest van het jaar andere werkzaamheden. Spreiding van teelten en een brede klantenportefeuille zorgen tegelijk voor een mooie spreiding van de financiële risico's. Een faillissement van één klant of een ziekte of plaag in één bepaalde teelt heeft niet direct grote gevolgen voor de omzet.'

Waarom doet dan niet iedereen het?

'Wij zijn ook begonnen met een paar relatieve monoculturen. Tot tien à twaalf jaar geleden was de kwekerij gespecialiseerd in buxus en hедера. Dat is eenvoudiger. We moesten flink investeren in medewerkers om de verbreding aan te kunnen. Er kwamen extra mensen bij, zowel vanwege hun teeltkennis als om leiding en begeleiding te geven aan het personeel. We bouwden een goede naam op, zodat kwekers graag met ons in zee gingen. Zo kregen we er steeds meer soorten bij.'

Hoe houd je al die soorten voor verschillende klanten uit elkaar?

'Met een perfect georganiseerd volgsysteem, in het TSD-programma WinTree. Dat garandeert

dat er nooit partijen per ongeluk worden verwisseld. Met zo'n uitgekiend voorraadstelsel, waarin elke mutatie precies wordt bijgehouden, zijn we redelijk uniek. Een belangrijk argument ervoor is de personeelssamenstelling. Ga er maar van uit dat nieuwe medewerkers in 95 procent van de gevallen geen groene achtergrond hebben. Vaak is hun komst een eerste stap om aan het werk te komen. IBN heeft als doel om mensen die extra ondersteuning nodig hebben te ontwikkelen in volwaardig werk. Als ze kunnen doorstromen naar een andere baan is dat een goede zaak. Maar bij de start van een nieuwe medewerker kun je niet veel soortenkennis verwachten. Dat ondervangen we door goede processen, waarin we de mensen op weg helpen. Daarnaast is er een grote groep die hier langer in dienst blijft. Dat is ongeveer 80 procent van de medewerkers. Die mensen raken ingewerkt en leren soorten kennen. Dan hoef je niet alles meer uit te leggen. Ze weten hoe je soorten verschillend moet knippen, of de bloemen eruit moeten en of er topstekken bij kunnen. Voor alle duizend gewassen hebben we zo instructies in een document vastgelegd.

'Vroeger was de kwekerij gespecialiseerd in buxus en hедера. We hebben flink geïnvesteerd in medewerkers om de verbreding aan te kunnen'

Frank van den Bergh: 'Een zeven is niet genoeg, het moet een negen zijn.'

IBN Kwekerijen

Stekbedrijf IBN Kwekerijen is onderdeel van de Brabantse sociale onderneming IBN. Het stekbedrijf heeft 200 medewerkers. 'We zijn een grote kwekerij en tegelijk bij IBN slechts een klein onderdeel van het geheel, want hier werken in totaal 3400 mensen', verklaart Van den Bergh.

De stekken kweekt IBN voor 90 procent in opdracht van klanten. 'Het zijn onder meer licentiesoorten waarvoor kwekers hun eigen materiaal aanleveren, maar ook planten die we voor opdrachten van kwekers inkopen bij onze vaste leverancier van stekmateriaal. Dat is D.J. Hendriksen & Zn. in Boskoop. Alleen wat betreft coniferen worden we steeds meer zelfvoorzienend. Zo blijven we verzekerd van stekmateriaal nu het aantal leveranciers van coniferenstek, dat al beperkt was, verder aan het afnemen is. In het verleden leverde ook Hendriksen nog coniferen, maar die is ermee gestopt.' Coniferen zijn een belangrijke teelt voor IBN. 'Ze zijn ook in de winter te stekken. Daardoor is een stabiele jaarrondproductie mogelijk.' De coniferenstek komt van moederplanten die deels in de kas staan en deels buiten. 'In totaal produceren we daarmee 300 soorten en cultivars.' Naast de coniferen telt het teeltprogramma bij IBN nog vergelijkbare aantallen bladhoudende en bladverliezende soorten.

Circa 10 procent wordt op voorraad geproduceerd voor eigen rekening en risico. 'Dat doen we als we met redelijke zekerheid weten in te schatten dat er vraag naar komt. Dan maken we bijvoorbeeld wat extra van een partij die we binnen krijgen, of we gebruiken stek van planten die we toch al hebben staan. In beide gevallen zijn het meestal geen licentiesoorten.'

‘Van sommigen is het werktempo niet meer dan 20 tot 30 procent van het gangbare. Maar wat de medewerkers hier doen, gebeurt goed’

De kwekerij in Schaijk

Medewerkers moeten in het begin vooral wennen aan de strakke maatvoering die we hantieren: dat stekken niet te lang mogen zijn, niet te kort, niet te hard en niet te zacht. Onze klanten willen graag uniforme partijen. Sommige bedrijven bereiken dat door de planten later nog een paar keer te maaien. Wij zorgen al aan het begin dat alles superuniform is. Aan een grote partij, bijvoorbeeld van 50.000 planten, is misschien wel door 20 verschillende mensen gewerkt. Eenmaal in de kas zie je daar niets van.'

De mensen leveren goed werk?

'Zonder meer. Wij hameren op kwaliteit; die staat bovenaan. Ons credo is: kwaliteit wint de strijd. Een zeven is niet genoeg, het moet een negen zijn. Daarvoor moet alles heel netjes zijn. Je kunt hier zo ongeveer van de vloer eten. Hygiëne is belangrijk, want dat helpt om ziektes buiten te houden. Dat begint al bij het stekmateriaal; dat moet schoon zijn als het hier binnenkomt.'

Is het nadelig om te werken met personeel dat extra aandacht nodig heeft?'

'Beperkingen kunnen allerlei oorzaken hebben. Het verschil zit vooral in het werktempo. Van sommigen is dat slechts 20 tot 30 procent van het gangbare. Maar wat de medewerkers hier doen, gebeurt goed. Vaak juist omdat er minder druk is. Alleen, met zo'n tempo kunnen ze in het reguliere bedrijfsleven nooit meekomen. Hier wel, want wij zijn erop ingesteld om mensen met uiteenlopende beperkingen passende begeleiding te bieden. Veel van onze medewerkers hebben structuur en repeterend werk nodig. Zodra wij ze dat bieden en voor duidelijkheid zorgen, zijn zij perfectionistisch in het werk dat ze opleveren.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!